

Hozzászólás Dobsonyi Sándor A tulajdonnevek helyesírásának néhány kérdése a szabályzattervezet tükrében című cikkéhez

Épületek, épületegyüttesek neve

1. Dobsonyi Sándor észrevétele (A tulajdonnevek helyesírásának néhány kérdése..., Nyr. 2008: 417) a mostanában egyre gyakrabban előforduló lakóparkokat és hasonlókat jelölő nevek írásmódjának szabályozását hiányolja. Azt javasolja, hogy a példaként megadott 18 névre adjunk iránymutatást. Azt is javasolja, hogy ezt a névtípust a **185.** szabály tárgyalja. (Itt és a továbbiakban a 12. kiadás tervezete esetében a 09.01.07. keltezésű előterjesztés szabálysámaira hivatkozom).

2. Dobsonyi Sándor téved, amikor az ilyen neveket a közterületek közé sorolja, bár kétségtelen, hogy az interneten talált nevek leggyakoribb írásmódja a különírás. A hivatalos meghatározás szerint a közterület „...közhatalra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület, amelyet a rendeltetésének megfelelően bárki használhat, és az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván ... rendeltetése különösen: a közlekedés biztosítása (utak, terek), a pihenő- és emlékhelyek kialakítása (parkok, köztéri szobrok stb.), a közművek elhelyezése.” (1997. évi LXXVII. törvény, 2. § 13.) – Az általa felsorolt példák írásmódja többségében nem követi sem az AkH.-t, sem a részletesebb szabályozást (FNHír. = Fábián–Földi–Hönyi: A földrajzi nevek helyesírása. 2008). A 12. kiadás tervezete például a 11. kiadással egyezően tartalmazza a **178. c)** pontban az egybeírt *Dénesmajor, Csehpuszta, Rétitanya*, a **170.** pontban kötőjeles kapcsolással a *Bessenykúria, Nádasdy-kastély* példákat, a **179. a)** pontban a *József Attila-lakótelep, Biczó István-kert* helység-résznévi, de a lakóparkok között is előforduló nevekkal azonos szerkezetű példákat. Nincs viszont olyan példa egyikben sem, amely épületek, épületegyüttesek különírását ajánlaná. Az ilyen nevek különírását az FNHír. 3.28. pontja szabályozza: *Cseszneki vár, Csonka torony, Érseki kastély, Telekesi kápolna* stb.

3. Bármilyen iránymutatást kíván nyújtani a szabályzat, figyelembe kell vennie, hogy a jelenlegi szabályozás szerint a cikkben felsorolt nevek írásmódja – más-más csoportba tartozás folytán (zárójelben az alapul vett szabályok) – egyaránt lehet

- a) az egybeírás: *Angyalkert, Békeliget, Lászlóliget, Mandarin kert* (**178. c)**, FNHír. 3.6.);
- b) a kötőjeles kapcsolás: *Balázs-házak, Castrum-ház, Csillagkert-teraszház, Éden-villapark, Erdőalja-lakó kert, Narancsliget-lakónegyed, Rózsa-udvar, Sasdliget-lakópark, Sissy-lakópark, Terra Zebra-parkváros, Velezda-park* (**170., 179. a)**, FNHír. 3.9.);
- c) a különírás: *Királylakai villakert* (FNHír. 3.28.);

d) és minden tag különírt, nagy kezdőbetűs az írásmódja az egészükben vagy csak utótagjukban idegen szót tartalmazó neveknek (a példák másik gyűjtésből): *Garden Ville*, *Pasarét Residence*, *Sasad Resort* (FNHír. 3.26.).

4. Az AkH. földrajzi neveket tárgyaló részének szerkezete (egybeírás – kötőjeles kapcsolat – különírás) nem alkalmas arra, hogy olyan névtípusok írásmódjára adjon tömör, egyszerű megfogalmazásban iránymutatást, amelyekben nem csupán együtt van jelen az egybeírás, a különírás és a kötőjeles kapcsolat, hanem még intézménynevek és idegen szavakból (is) álló nevek is vannak közöttük. Az FNHír. a részletes szabályozás során éppen ezért iktatott be egy külön 4.63. pontot *A településnévi írásmódok áttekintése* címmel. Ugyancsak ez a részletes szabályozás vezette be a *földrajzi megjelölés* fogalmát annak érdekében, hogy átjárást biztosítson egyrészt a földrajzi nevek, s másrészt az intézménynevek és egyszerű megjelölések között.

5. A felsorolt körülmények folytán csak arra látok lehetőséget, hogy a négyféle írásmódra néhány példa kerüljön be a szabályzat megfelelő pontjába, tehát:

170. és 179.: Hasonlóképpen: *Castrum-ház*, *Erdőalja-lakókert*, *Sissy-lakópark*

178. c): *Angyalkert*, *Lászlóliget*

185.: Hasonlóképpen: *Királylakai villakert*

Az előbbi 3. d) pontban felsorolt példák említése az AkH.-ban szükségtelen.

6. A szabályzat használatának megkönnyítése érdekében javaslom, hogy a szabályzat

- a) szótára tartalmazzon minden példaként előforduló földrajzi nevet a szabálypontra való utalással mind a név szokásos, mind az előrevetett utótag betűrendjében;
- b) tárgymutatója a szabálypontra való utalással tartalmazza a földrajzi nevek fontosabb típusait a szabálypontra való utalással, például *országnev*, *államnev*, *utcanév*, *az épület, épületegyüttes* stb. címszavakat.